
Skýrsla um starfsemi
yfirkattanevndar
á árinu 2012

1. Hlutverk yfirskattanefndar

Yfirskattanefnd starfar samkvæmt lögum nr. 30/1992, um yfirskattanefnd, með síðari breytingum, og öðrum lögum þar sem kveðið er á um verkefni og skyldur nefndarinnar.

Yfirskattanefnd er æðsti úrskurðaraðili innan stjórnarsýslunnar í þeim málum sem í valdsvið hennar eru lögð. Ákvörðunum nefndarinnar verður því ekki skotið til fjármálaráðherra eða annars aðila innan stjórnarsýslunnar.

Verkefnum yfirskattanefndar má skipta í þrjá flokka:

- Úrskurðarvald yfirskattanefndar tekur í fyrsta lagi til kærumála vegna ákvarðana ríkisskattstjóra um skatta og skattstofna, svo og vegna annarra ákvarðana ríkisskattstjóra, eftir því sem nánar er ákveðið í lögum. Meðal annars úrskurðar yfirskattanefnd um kærur vegna bindandi álita sem ríkisskattstjóri lætur uppi samkvæmt lögum um bindandi álit í skattamálum. Einnig eru sektarákvarðanir ársreikningaskrár vegna vanrækslu á að standa skil á ársreikningi til opinberrar birtingar kærnanlegar til yfirskattanefndar. Ríkisskattstjóri kemur fram gagnvart yfirskattanefnd fyrir hönd gjaldkrefjenda í þessum málum.
- Í öðru lagi hefur yfirskattanefnd með höndum ákvörðun sekta m.a. samkvæmt lögum um tekjuskatt, lögum um staðgreiðslu opinberra gjalda og lögum um virðisaukaskatt, svo og ákvörðun sekta samkvæmt lögum um bókhald og lögum um ársreikninga, eftir því sem nánar er kveðið á um í lögum þessum. Skattranssóknarstjóri ríkisins er kröfuaðili í sektarmálum.
- Í þriðja lagi úrskurðar yfirskattanefnd í ágreiningsmálum vegna ákvarðana sýslumanna um erfðafjárskatt, sbr. 2. mgr. 8. gr. laga um erfðafjárskatt.

2. Tölulegar upplýsingar

2.1. Kærur og önnur mál til yfirskattanefndar árið 2012

Í ársbyrjun 2012 voru 507 mál til meðferðar hjá yfirskattanefnd, en þar af lágu málgögn og eftir atvikum kröfugerð ríkisskattstjóra fyrir í 396 málum sem voru þannig tilbúin til meðferðar.

Á árinu 2012 bárust yfirskattanefnd 406 mál til meðferðar. Þar af voru 374 kærur frá skattaðilum vegna ákvarðana ríkisskattstjóra eða sýslumanns, en sektarmál frá skattrannsóknarstjóra ríkisins voru 32 talsins. Er þetta svipaður fjöldi nýrra mála og að meðaltali á árunum 2007–2011. Þetta kemur nánar fram í eftirfarandi yfirliti:

Tafla 1. Ný mál á árunum 2007–2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	Meðaltal 2007-2011	2012
Kærur	301	227	379	362	599		374
Sektarmál	48	83	75	28	39		32
Samtals	349	310	454	390	638	428	406

2.2. Afgreidd mál árið 2012

Á árinu 2012 kvað yfirskattanefnd upp 620 úrskurði. Þá lauk átta málum með öðrum hætti, oftast þannig að kærandi afturkallaði kæru sína. Samtals voru því afgreidd 628 mál hjá yfirskattanefnd árið 2012. Er það umtalsvert fleiri mál en afgreidd hafa verið að jafnaði á fimm síðustu árum. Skýrist það aðallega af því að á árinu komu til afgreiðslu á þriðja hundrað mála sem öll vörðuð hliðstætt ágreiningsefni, þ.e. sektarákvarðanir ársreikningaskrár. Eftirfarandi yfirlit sýnir þetta nánar:

Tafla 2. Afgreidd mál á árunum 2007–2012.

	2007	2008	2009	2010	2011	Meðaltal 2007-2011	2012
Úrskurðir							
– kærumál	300	261	265	333	378		588
– sektarmál	52	50	76	84	47		32
Annað	9	1	9	8	15		8
Samtals	361	312	350	425	440	378	628

Í eftirfarandi töflu er gerð frekari grein fyrir afgreiðslu mála hjá yfirséttanefnd árið 2012. Kemur þar fram móttökuár þeirra mála sem afgreidd voru á árinu.

Tafla 3. Afgreidd mál á árinu 2012.

Komuár	Mál til meðferðar 1.1.2012	Ný mál á árinu	Úrskurðir	Önnur málalok	Samtals afgreidd mál	Ólokið 31.12. 2012
2010	19		19		19	
2011	488		481		481	7
2012		406	120	8	128	278
Samtals	507	406	620	8	628	285

Eins og taflan ber með sér voru í upphafi ársins 2012 óafgreidd 19 mál sem þá höfðu verið lengur en eitt ár til meðferðar hjá yfirséttanefnd. Úrskurðað var í öllum þeim málum á árinu. Þá lauk á árinu meðferð allra mála frá árinu 2011 að sjö málum undanskildum. Rúmlega 30% mála sem bárust á árinu 2012 voru afgreidd á sama ári.

2.3. Niðurstöður mála

Í töflu 4 kemur fram skipting úrskurða yfirséttanefndar árið 2012, annarra en úrskurða í sektarmálum, eftir því hvort úrskurður leiddi til lækkunar gjalda eða ekki. Í fyrri flokkinn eru taldir úrskurðir þar sem krafa er tekin til greina að hluta eða öllu leyti eða skattákvörðun er felld úr gildi, þ.e. úrskurður leiðir til breytinga á skattstofnum, þ.m.t. yfirfæranlegu tapi. Í síðari flokkinn eru taldir úrskurðir sem staðfesta kærða skattákvörðun (kröfu kæranda hafnað að öllu leyti), en einnig falla hér undir mál sem vísað er frá yfirséttanefnd, m.a. sökum þess að kera berst að liðnum kærufresti, svo og mál sem vísað er til ríkisskattstjóra til uppkvaðningar úrskurðar að nýju, sbr. 12. gr. laga um yfirséttanefnd. Til samanburðar eru tölur tveggja fyrri ára.

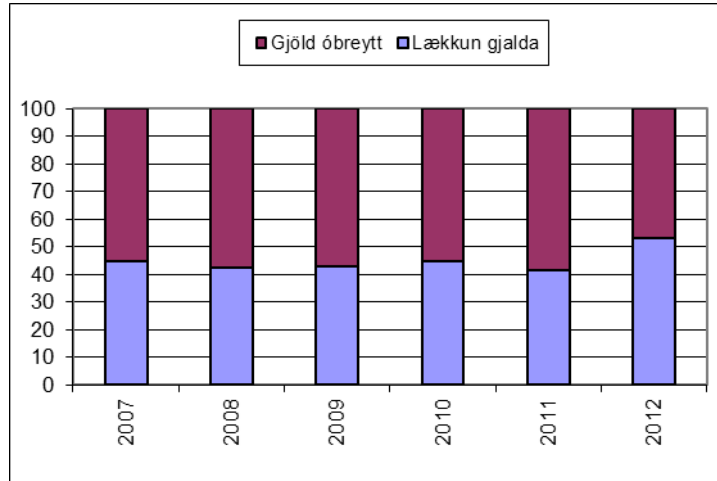
Þá er í töflunni hliðstæð flokkun úrskurða yfirséttanefndar um skattsektir, þ.e. hvort sekt var ákvörðuð eða ekki. Í síðari flokkinn falla m.a. sektarmál sem vísað var frá nefndinni af ýmsum ástæðum.

Tafla 4. Niðurstöður úrskurða árin 2010, 2011 og 2012.

Ár	Kærumál			Skattsektarmál		
	Fjöldi úrskurða	Lækkun gjalda	Önnur niðurstæða	Fjöldi úrskurða	Sekt	Ekki sekt
Árið 2010	333	149 (45%)	184 (55%)	84	77	7
Árið 2011	378	158 (42%)	220 (58%)	47	37	10
Árið 2012	588	314 (53%)	274 (47%)	32	29	3

Á mynd 1 er að finna samanburð yfir lengra tímabil, þ.e. frá árunum 2007–2012, um hlutfallslega skiptingu úrskurða í kærumálum eftir því hvort niðurstaða fól í sér lækkun gjalda eða aðra niðurstöðu, sbr. skýringar að framan. Hátt hlutfall úrskurða með gjaldabreytingar á árinu 2012 skýrist aðallega af niðurstöðu í mörgum málum um sektarákvarðanir ársreikningaskrár ríkisskattstjóra.

Mynd 1. Niðurstöður úrskurða í kærumálum 2007–2012.

2.4. Gjaldabreytingar yfirskattanefndar

Í töflu 5 er að finna yfirlit um gjaldabreytingar sem leitt hafa af úrskurðum yfirskattanefndar á árinu 2012 og nefndin hefur tilkynnt til innheimtumanns. Breytingar á yfirfæranlegu tapi eru ekki taldar til gjaldabreytinga í þessu sambandi. Jafnframt koma fram í töflunni fjárhæðir ákvarðaðra skattsekta það ár og málskostnaðar sem úrskurðaður hefur verið til greiðslu úr ríkissjóði.

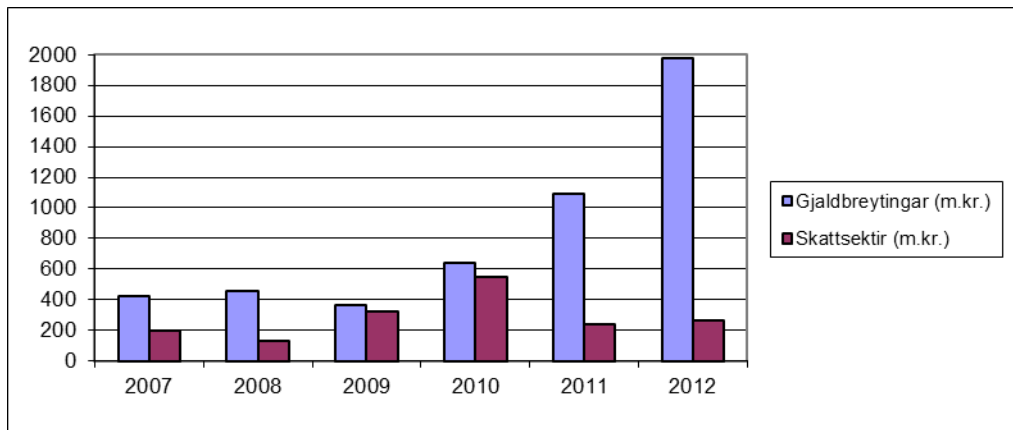
Tafla 5. Yfirlit um gjaldabreytingar, skattsektir og málskostnað samkvæmt úrskurðum yfirskattanefndar árið 2012.

	Árið 2012
Tekjuskattur og önnur gjöld til ríkissjóðs sem lögð eru á samhliða álagningu tekjuskatts, þ.m.t. hækkun frádráttarliða (barnabætur, vaxtabætur o.fl.)	-1.183.159.935
Útsvar	-677.593.970
Virðisaukaskattur, þ.m.t. álag	-114.342.977
Alls lækkun gjalda	-1.975.096.882
Skattsektir (mál frá SRS)	266.500.000
Málskostnaður úr ríkissjóði	5.940.000

Á mynd 2 er að finna yfirlit um fjárhæð gjaldabreytinga (lækkun skatta og gjalda) samkvæmt úrskurðum yfirskattanefndar á árunum 2007–2012 svo og um skattsektir

sem ákvarðaðar hafa verið á sama tímabili. Almennt hafa fjárhæðir hækkað umfram verðlagsbreytingar sem verður að telja að gefi til kynna aukið umfang mála. Þó má ekki draga víðtækar ályktanir af verulegri hækkun gjaldabreytinga á árinu 2012, miðað við fyrri ár, enda standa tiltölulega fá og sérstök mál þar að baki.

Mynd 2. Gjaldabreytingar og sektarfjárhæðir árin 2007–2012.

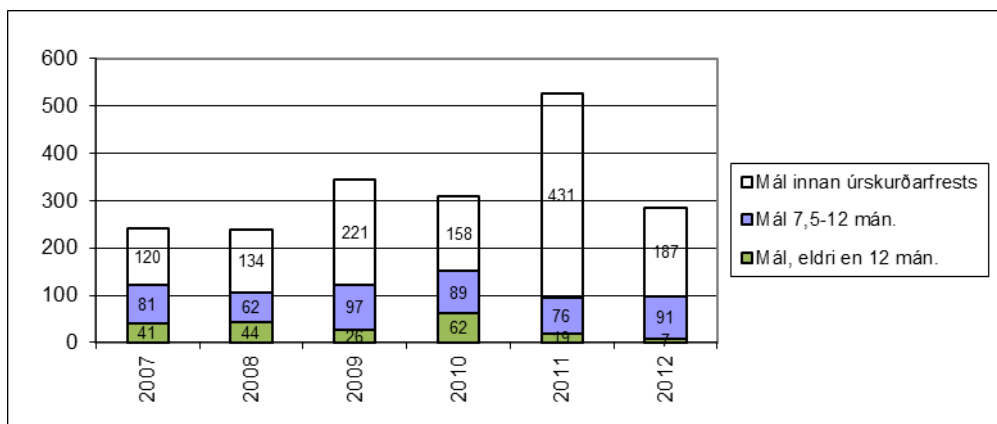

3.5. Mál til meðferðar í árslok 2012

Í árslok 2012 voru 285 mál til meðferðar hjá yfirskattanefnd. Þar af voru 54 mál til umsagnar hjá embætti ríkisskattstjóra og 16 ófullnægjandi kærur lágu fyrir, en 215 mál voru tilbúið til meðferðar fyrir nefndinni.

Á mynd 3 er að finna yfirlit um mál sem til meðferðar voru í árslok 2007–2012, sundurliðað eftir því hversu lengi mál hafði beðið afgreiðslu.

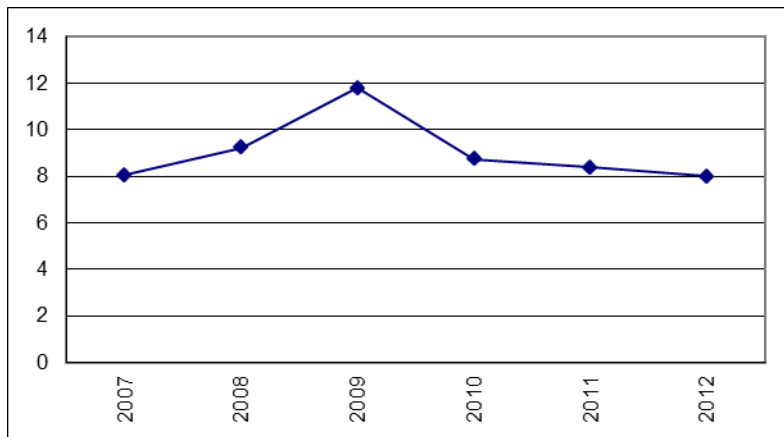
Mynd 3. Mál til meðferðar í árslok 2007–2012, sundurliðað eftir aldri.

3.6. Málsmeðferðartími

Samkvæmt lögum um yfirskattanefnd er hámarksfrestur nefndarinnar til að úrskurða kærur 7,5 mánuðir. Á mynd 4 er gerð grein fyrir málsmeðferðartíma eins og hann reiknast í árslok árin 2007–2012. Málsmeðferðartími er hér miðaður við hlutfall óafgreiddra mála í árslok af fjölda afgreiddra mála á árinu (veltuhraði óafgreiddra mála í árslok). Málsmeðferðartími reiknast 8 mánuðir í lok ársins 2012, en var 8,4 mánuðir í lok árs 2011. Í þessum útreikningi er tekið tillit til þess vegna ársins 2012 að mörg sams konar mál voru afgreidd það ár.

Mynd 4. Málsmeðferðartími í árslok árin 2007–2012, reiknaður í mánuðum.

3. Nefndarmenn og starfsmenn

Í yfirskattanefnd skulu eiga sæti sex menn, þar af fjórir sem hafa starfið að aðalstarfi. Nefndarmenn eru skipaðir til starfa til sex ára í senn. Í fyrsta sinn við skipun nefndarinnar, þ.e. 1. júlí 1992, voru tveir menn skipaðir til tveggja ára, tveir til fjögurra ára og tveir til sex ára.

Engar breytingar urðu á skipan yfirskattanefndar á árinu 2012. Ekki var skipað í sæti annars þeirra manna sem hafa starf í nefndinni að hlutastarfi.

Nefndarmenn, sem höfðu starfið að aðalstarfi á árinu 2012, voru:

- Anna Dóra Helgadóttir, lögfræðingur
- Gylfi Knudsen, lögfræðingur, varaformaður yfirskattanefndar
- Ólafur Ólafsson, lögfræðingur, formaður yfirskattanefndar
- Sverrir Örn Björnsson, lögfræðingur.

Nefndarmaður í hlutastarfi á árinu 2012 var:

- Kristinn Gestsson, löggiltur endurskoðandi.

Júlíus Smári, lögfræðingur, gegndi starfi skrifstofustjóra yfirskattanefndar. Auk hans og þeirra nefndarmanna, er hafa starfið að aðalstarfi, voru meginhluta ársins 2012 fimm starfsmenn hjá yfirskattanefnd. Ársverk voru alls 9,7 en voru 10,4 á fyrra ári og fækkaði því um sem nemur 7% milli ára.

4. Útdráttur úr ársreikningi fyrir árið 2012

Rekstrarreikningur árið 2012

	2012	2011
Tekjur		
Sértekjur	1.952.628	680.952
	<u>1.952.628</u>	<u>680.952</u>
Gjöld		
Laun og launatengd gjöld	97.174.033	89.432.040
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	1.623.823	1.176.040
Funda- og ferðakostnaður	524.317	531.819
Aðkeypt sérfræðiþjónusta	1.040.822	1.679.131
Annar rekstrarkostnaður	386.292	534.198
Húsnæðiskostnaður	26.749.212	25.150.792
	<u>127.498.499</u>	<u>118.504.020</u>
Eignakaup	1.667.608	0
	<u>129.166.107</u>	<u>118.504.020</u>
Tekjur umfram gjöld	(127.213.479)	(117.823.068)
Framlag úr ríkissjóði	123.100.000	114.500.000
	<u>123.100.000</u>	<u>114.500.000</u>
Hagnaður/tap ársins	<u>(4.113.479)</u>	<u>(3.323.068)</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2012

	2012	2011
Eignir		
Veltufjármunir		
Ríkissjóður	9.207.128	13.526.023
Viðskiptakröfur	484.877	441.877
Handbært fé	15.122	225.949
Veltufjármunir	<u>9.707.127</u>	<u>14.193.849</u>
Eignir alls	<u>9.707.127</u>	<u>14.193.849</u>
Eigið fé og skuldir		
Eigið fé		
Höfuðstóll:		
Höfuðstóll í ársbyrjun	13.306.932	24.501.479
Breyting v/lokafjárlaga	0	(7.871.479)
Hagnaður/tap ársins	(4.113.479)	(3.323.068)
Eigið fé	<u>9.193.453</u>	<u>13.306.932</u>
Skuldir		
Skammtímaskuldir		
Viðskiptaskuldir	<u>513.674</u>	<u>886.917</u>
Skuldir	<u>513.674</u>	<u>886.917</u>
Eigið fé og skuldir	<u>9.707.127</u>	<u>14.193.849</u>